

اولین کنفرانس ملی مطالعات کاربردی در فرآیندهای تعلیم و تربیت

بدفهمی دانشآموزان متوسطه اول در جمع و ضرب اعداد صحیح

اعظم قیامت^۱

^۱ کارشناسی ارشد، ریاضی، دانشگاه اصفهان

اداره آموزش و پرورش شهرستان اصفهان، آموزشگاه زکیه

Aghiamat82@gmail.com

چکیده

فرآیند آموزش و یادگیری ریاضیات و سنجش درک ریاضی دانشآموزان، پیچیدگی در این واقعیت نهفته است که هر دانشآموز شخصیتی یگانه دارد که دانش، مهارت‌ها و برداشت‌های خود را با روش‌ها، نگرش‌ها و در سطوح متفاوتی کسب می‌کند. پیچیدگی آموزش و یادگیری ریاضیات بسترساز بروز یکسری از بدهمی‌ها در فرآیند تدریس می‌گردد، که منجر به بروز مشکلات جدی در یادگیری آن می‌شود و می‌تواند باعث سردرگمی و عدم موفقیت دانشآموزان در حل مسائل ریاضی گردد. بدهمی‌هایی که بر اثر یاددهی نامناسب، تفکر غیررسمی، یا یادآوری ضعیف گذشته ایجاد می‌شوند. شناخت بدهمی‌ها و ریشه‌های ایجاد آن‌ها در حوزه‌های مفهومی و در سطوح مختلف تحصیلی، می‌تواند موجب ارتقای یادگیری شود. منظور از بدهمی در این پژوهش برداشت ناقص یا نادرست از یک مفهوم است که اشتباهات نظام مندی را در عملکرد فرد موجب می‌شود. درک اعداد صحیح منفی و انجام عملیات جمع و ضرب روی آن‌ها یکی از موضوعات اساسی در ریاضیات است که دانشآموزان در مدارس برای رویارویی با آن‌ها با مشکلات زیادی روبرو می‌شوند. لذا هدف از پژوهش حاضر که به روش توصیفی انجام گرفت، بررسی بدهمی‌های دانشآموزان پایه‌ی هفتم در مبحث جمع و ضرب اعداد صحیح بود. انتظار می‌رود راهکارهای تجربی این پژوهش در عملکرد بهتر دبیران و یادگیری دانشآموزان مؤثر واقع شود.

واژگان کلیدی: بدهمی، جمع و ضرب اعداد صحیح، متوسطه اول، آموزش ریاضی

مقدمه

میسن^۱ و همکاران (۲۰۱۰) معتقدند که تفکر ریاضی، فرآیندی پویاست که افراد را قادر می‌سازد تا درک خود را از ایده‌های ریاضی، عمیق‌تر کنند و همین، باعث ارتقای فهم و درک آنان خواهد شد. از نظر آنان، غنای تفکر ریاضی، بستگی به عمق و قوت فرآیندها و ساختارهای ریاضی دارد که افراد را در ریاضی، توأم‌مند می‌سازد. آن‌ها به چندین مهارت که باعث تقویت و تعمیق تفکر ریاضی می‌شود اشاره کرده‌اند که مهم‌ترینشان، تخصیص و تعمیم^۲؛ حدسیه سازی و متقاعد کردن^۳؛ تصور کردن و بیان نمودن؛ تأکید کردن و نادیده گرفتن؛ توسعی و تحدید؛ دسته‌بندی و تشخیص ویژگی‌ها^۴؛ تغییر دادن، متنوع کردن، برعکس کردن و امتحان کردن؛ انتخاب کردن، مقایسه نمودن، سازمان‌دهی و مرتب کردن برای فهمیدن ساختارهای ریاضی مانند تعریف‌ها، حقایق، قضیه‌ها و خواص آن‌ها، مثال‌ها،

¹ Mason

² Specializing and Generalizing

³ Conjecturing and Convincing

⁴ Classifying and Characterizing